

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 21 päivänä kesäkuuta 2017

383/2017

Laki

vankeuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan vankeuslain (767/2005) 8 luvun 5 § ja 13 luvun 10 §:n 4 momentti, sellaisena kuin niistä on 13 luvun 10 §:n 4 momentti laissa 393/2015,

muutetaan 2 luvun 2 §:n otsikko, 2 a § ja 10 §:n 1 momentti, 4 luvun 11 §:n 1 momentti, 7 luvun 7 §:n 3 momentti, 8 luvun 14 §:n 1 momentti, 9 luvun 3 §, 5 §:n 1 momentti, 6–8 §, 9 §:n 2 momentti ja 10 §, 12 luvun 11 §:n 2 momentti, 19 luvun 11 § sekä 20 luvun 1 §:n 1 momentin 7 ja 9 kohta ja 3 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 2 luvun 2 a § ja 4 luvun 11 §:n 1 momentti laissa 33/2015, 2 luvun 10 §:n 1 momentti ja 19 luvun 11 § laissa 1640/2015 sekä 7 luvun 7 §:n 3 momentti, 8 luvun 14 §:n 1 momentti, 9 luvun 5 §:n 1 momentti ja 10 §, 12 luvun 11 §:n 2 momentti ja 20 luvun 1 §:n 1 momentin 7 ja 9 kohta ja 3 §:n 3 momentti laissa 393/2015, sekä

lisätään 9 lukuun uusi 6 a ja 8 a § ja 20 luvun 7 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 393/2015, uusi 2 momentti seuraavasti:

2 luku

Täytäntöönpanon aloittaminen

2 §

Täytäntöönpanon aloittaminen ennen tuomion lainvoimaisuutta

2 a §

Etsintäkuuluttaminen

Rikosseuraamuslaitos voi etsintäkuuluttaa tuomitun täytäntöönpanon aloittamista varten, jos:

- 1) tuomittua ei tavoiteta, eikä hänen oleskelupaikkaansa saada selville;
- 2) tuomittu ei noudata kuulemista koskevaa kehotusta;
- 3) tuomittu ei saavu vankilaan määrättynä ilmoittautumisajankohtana;
- 4) tuomittu ilmeisesti pakoilee täytäntöönpanoa.

10 §

Päätösvalta

Arviointikeskuksen johtaja tai työjärjestyksessä määrätty arviointikeskuksen johtajan sijaisena toimiva virkamies päättää 3 §:ssä tarkoitetusta vankeusrangaistuksen ja sakon

muuntorangaistuksen lykkäyksestä, 4 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu vankeusrangaistuksen lykkäyksestä ja 6 §:ssä tarkoitettu lykkäyksen peruuttamisesta. Ulosottomies päättää 4 §:n 3 momentissa tarkoitettu sakon muuntorangaistuksen lykkäyksestä ja lykkäyksen peruuttamisesta. Terveydellisistä syistä anottua lykkäyksestä on pyydyttävä Vankiterveydenhuollon yksikön lausunto.

4 luku

Saapuminen ja sijoittaminen vankilaan

11 §

Päätösvalta

Rangaistusajan suunnitelmasta, vangin sijoittamisesta vankilaan, vankilaan ilmoittautumisajankohdasta, vankilaan saapuvan vangin matkakustannusten korvaamisesta ja vangin kuulemisesta aiheutuneiden matkakustannusten korvaamisesta päättää arviointikeskuksen johtaja, työjärjestyksessä määrätty arviointikeskuksen johtajan sijaisena toimiva virkamies, rikosseuraamusalueen työjärjestyksessä määrätty yhdyskuntaseuraamustoimiston johtaja tai yhdyskuntaseuraamustoimiston johtajan sijaisena toimiva virkamies. Vankilaan saapuvan vangin matkakustannusten korvaamisesta voi päättää myös muu rikosseuraamusalueen työjärjestyksessä määrätty arviointikeskuksen tai yhdyskuntaseuraamustoimiston virkamies. Vankilasta vapautuvan vangin matkakustannusten ja 3 §:n 2 momentissa tarkoitettujen matkakustannusten korvaamisesta päättää toiminnoista vastaava virkamies taikka vankilan työjärjestyksessä määrätty ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

7 luku

Perushuolto ja asuminen

7 §

Päätösvalta

Perusruokavaliosta poikkeamisesta päättää toiminnoista tai turvallisuudesta vastaava virkamies. Ruokarahan maksamisesta päättää toiminnoista vastaava virkamies taikka vankilan työjärjestyksessä määrätty ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

8 luku

Toimintaan osallistuminen

14 §

Päätösvalta

Vankilan johtaja tai hänen määräämänsä toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies päättää 4 §:n mukaisesta sijoit-

tamisesta, 6 ja 9 §:n mukaisesta vankilan ulkopuoliseen toimintaan osallistumisesta sekä 11 §:ssä tarkoitetun luvan tai sijoituksen peruuttamisesta.

— — — — —

9 luku

Vangin omaisuus ja tulot

3 §

Rahan ja muiden maksuvälineiden hallussapito

Suljetussa vankilassa vangilla ei ole oikeutta pitää hallussaan rahaa tai rikoslain 37 luvun 12 §:ssä tarkoitettuja muita maksuvälineitä. Vangin haltuun voidaan kuitenkin antaa Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymä maksukortti. Vangin hallussa olevat rahat ja muut maksuvälineet otetaan vankilassa säilytettäväksi, talletetaan Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymälle maksukortille tai talletetaan vangin kustannuksella hänen tililleen pankkiin.

Avolaitoksessa olevalla vangilla on oikeus pitää hallussaan rahaa ja muita maksuvälineitä. Vangin haltuun voidaan antaa Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymä maksukortti. Vangin hallussa olevat rahat ja muut maksuvälineet voidaan hänen pyynnöstään ottaa vankilassa säilytettäväksi, tallettaa Rikosseuraamuslaitoksen hyväksymälle maksukortille tai tallettaa vangin kustannuksella hänen tililleen pankkiin.

Vangille annetaan kuukausittain ote hänen rahavarojensa tilinpidosta.

5 §

Omaisuuksien palauttaminen

Kun vanki vapautuu vankilasta, hänen rahansa, muut maksuvälineensä ja omaisuutensa on luovutettava hänelle omaisuusluettelon allekirjoitusta vastaan. Vangin maksukortilla olevat rahavarat talletetaan vangin ilmoittamalle tilille pankkiin. Jos tallettaminen pankkitilille ei ole mahdollista, rahavarat luovutetaan vangille käteisenä rahana tai muulla tarkoituksenmukaisella tavalla. Jos vanki ei allekirjoita omaisuusluetteloa, kahden Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehen on todistettava luettelo oikeaksi.

— — — — —

6 §

Käyttöraha, toimintaraha ja palkka

Vangille maksetaan käyttörahaa 3 luvun 1, 3 ja 7 §:ssä tarkoitettulta rangaistusajaksi luettavalta ajalta lukuun ottamatta valvottua koevapautta ja ehdonalaista vapautta. Käyttörahan lisäksi vangille voidaan maksaa toimintarahaa tai palkkaa.

Työhön, koulutukseen tai muuhun vankilan järjestämään tai hyväksymään toimintaan osallistuvalla vangille maksetaan toimintarahaa toimintaan osallistumisen ajalta. Toimintarahaa maksetaan kolmessa luokassa vangin rangaistusajan suunnitelmassa asetettujen tavoitteiden toteutumisen sekä osallistumisen säännöllisyyden ja keston mukaan. Kahta ylintä toimintarahaluokkaa maksetaan avolaitoksissa ja kahta alinta suljetuissa laitoksissa. Toimintarahan lisäksi kokoonpano- tai pakkaustyöhön taikka muuhun näihin rinnastettavaan työhön osallistuvalla vangille voidaan maksaa provisio työsuoritteiden määrän perusteella.

Toimintarahan sijasta maksetaan palkkaa, jos vanki osallistuu muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun tehtävään avolaitostyöhön. Palkkaa maksetaan kahdessa luokassa työn vaatavuuden ja vangin henkilökohtaisen suoriutumisen perusteella.

Käyttöraha, toimintaraha ja palkka maksetaan vangin maksukortille tai vangin pankkitilille vähintään kerran kuukaudessa.

6 a §

Työmatkakustannusten korvaaminen

Vankilan ulkopuolella muun kuin Rikosseuraamuslaitoksen lukuun tehtävään avolaitostyöhön osallistuvalla vangilla korvataan työmatkakustannukset. Kustannukset korvataan halvimman julkisen kulkuneuvon käyttämisestä aiheutuneiden kustannusten mukaan.

7 §

Palkasta suoritettavat pidätykset

Veron ennakoperintä ja ulosmittaus suoritetaan niitä koskevan lainsäädännön mukaisesti.

8 §

Suorittamatta jättäminen

Toimintaraha voidaan jättää kokonaan tai osittain maksamatta, jos maksaminen vangin muulta viranomaiselta kyseiseen toimintaan saama tuki huomioon ottaen taikka muusta tähän rinnastettavasta syystä ei ole tarpeen.

8 a §

Toimintarahen tai palkan muuttaminen

Toimintarahen tai palkan maksaminen voidaan lopettaa taikka toimintarahaluokkaa tai palkkaluokkaa voidaan muuttaa, jos vangin toimintaan osallistumisessa tapahtuu muutos, jonka seurauksena 6 §:ssä säädetty edellytykset muuttuvat.

9 §

Päätösvalta

Edellä 4 §:n 4 momentissa tarkoitettu rahan tai maksuvälineiden toimittamisesta vankilan ulkopuolelle tai toiselle vangille päättää vankilan johtaja tai hänen määräämänsä turvallisuudesta vastaava virkamies. Käyttörahan, toimintarahen, palkan ja työmatkakustannusten maksamisesta, toimintarahen suorittamatta jättämisestä ja toimintarahen ja palkan muuttamisesta päättää vankilan johtaja tai hänen määräämänsä toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies.

10 §

Tarkemmat säännökset ja määräykset

Tarkemmat säännökset vangin hallussaan pitämästä omaisuudesta, rahan ja muiden maksuvälineiden käytöstä ja palkan sekä toiminta- ja käyttörahan määräytymisen perusteista ja määrästä annetaan valtioneuvoston asetuksella.

Tarkemmat määräykset vangin haltuun annettavan maksukortin ominaisuuksista sekä haltuun antamisesta ja käytöstä, omaisuuden säilyttämisestä, lähettämisestä, hävittämisestä ja omaisuusluettelosta, siitä, mitä omaisuutta luetteloon merkitään sekä 6 §:ssä tarkoi-

tetun provision maksamisesta, provision määrästä ja toimintarahaa suorittamatta jättämisestä antaa Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö.

12 luku

Kirjeenvaihto, puhelut ja sähköinen viestintä

11 §

Päätösvalta

— — — — —

Kirjeen, muun postilähetyksen tai viestin lukemisesta 2 §:n 1 momentin, 8 §:n 1 momentin tai 9 b §:n nojalla, 2 §:n 2 momentin mukaisesta lähettäjän selvittämisestä, 2 §:n 3 momentissa tarkoitetusta jäljennöksen ottamisesta, 2 a §:n 1 momentin mukaisesta lukemisesta ilmoittamisesta sekä lähetyksen tai viestin 5 §:ssä tarkoitetusta pidättämisestä päättää turvallisuudesta vastaava virkamies taikka hänen tällaisiin tehtäviin erikseen nimeämänsä ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies. Viestin saa kuitenkin antaa luettavaksi myös sellaiselle Rikosseuraamuslaitoksen virkamiehelle, jolla on oikeus käsitellä turvallisuustietorekisterin tietoja. Puhelun kuuntelemisesta ja tallentamisesta päättää turvallisuudesta vastaava virkamies.

— — — — —

19 luku

Ilmoitukset ja tiedon antaminen

11 §

Päätösvalta

Vankilan johtaja tai työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies päättää 1, 2, 4, 8 ja 8 a §:ssä tarkoitetun ilmoituksen tai tiedon antamisesta.

Vankilan johtaja, työjärjestyksessä määrätty turvallisuudesta tai toiminnoista vastaava virkamies taikka ohjauksen tai valvonnan esimiestehtävissä toimiva virkamies päättää 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun ilmoituksen antamisesta. Täytäntöönpanosta vastaava virkamies tai täytäntöönpanojohtajan määräämä muu täytäntöönpanoyksikön virkamies päättää 5 §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen antamisesta.

20 luku

Muutoksenhaku

1 §

Muutoksenhakukelpoiset päätökset

Vanki tai tuomittu saa vaatia oikaisua tai valittaa Rikosseuraamuslaitoksen päätöksestä, joka koskee:

— — — — —

7) 7 luvun 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua omien vaatteiden käytön epäämistä, 5 §:n 2 momentissa tarkoitettua perusruokavaliosta poikkeamista ja 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua ruokarahaa maksamista;

— — — — —

9) 9 luvun 1 §:ssä tarkoitettua omaisuuden hallussapidon epäämistä, 4 §:n 1, 2 ja 4 momentissa tarkoitettua rahan käyttöä, 6 §:ssä tarkoitettua käyttörahan, toimintarahan ja palkan maksamista, 6 a §:ssä tarkoitettua työmatkakustannusten korvaamista, 8 §:ssä tarkoitettua toimintarahan suorittamatta jättämistä ja 8 a §:ssä tarkoitettua toimintarahan tai palkan muuttamista;

— — — — —

3 §

Oikaisuvaatimuksen päätösvalta ja käsittely

— — — — —

Jos kyse on Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikön 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettua ehdonalaisten vapauttamisen lykkäämistä, 1 §:n 1 momentin 5 kohdassa tarkoitettua varmuusosastolle sijoittamista koskevasta päätöksestä, 1 §:n 1 momentin 8 kohdassa tarkoitettua siviililyölypää, opintolupaa tai sijoittamista ulkopuoliseen laitokseen koskevasta päätöksestä tai tällaisen luvan peruuttamisesta, 1 §:n 1 momentin 13 kohdassa tarkoitettua poistumislupasta erittäin tärkeästä syystä koskevasta päätöksestä tai tällaisen luvan peruuttamisesta, 14 luvun 10 §:ssä tarkoitettua poistumislupamatkan kustannusten korvaamisesta taikka täytäntöönpanojohtajan 1 §:n 1 momentin 3 kohdassa tarkoitettua rangaistusaikaa koskevasta päätöksestä siihen saa hakea muutosta valittamalla noudattaen 4 §:ää. Samoin menetellään, jos muutosta haetaan päätökseen, jonka Rikosseuraamuslaitoksen keskushallintoyksikkö, aluejohtaja tai täytäntöönpanojohtaja on tehnyt 1 luvun 8 tai 10 §:ssä tarkoitettua pidätystoimivaltansa nojalla.

7 §

Oikaisuvaatimuksen ja valituksen vaikutus täytäntöönpanoon

— — — — —

Hallinto-oikeuden päätökseen täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä koskevassa asiassa ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2018.

Lain voimaan tullessa vireillä olevan oikaisuvaatimuksen ja valituksen käsittelyyn sovelletaan lain voimaantullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 16 päivänä kesäkuuta 2017

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Oikeusministeri Antti Häkkänen